

delegaciji ste v tem bili edini, ter ste privolili, kar je vkupna vlada od njiji terjala. Seči bode treba seveda precej globoko v žepe, toda kakor poznamo može v delegacijah, takrat ni bilo druge pomoči.

Bog le daj, da bi še samo pri tem ostalo!

„Črna vojska“, nje namen in sestava.

(Dalje.)

Kdo se oproščuje črnovojniške dolžnosti? — Vsak, kdor nima za to službovanje sposobnih telesnih ali pa duševnih zmožnosti. Oproščevanje je toraj trojne vrste in sicer: brezpogojno oproščanje, oproščanje dejanske črnovojniške službe in začasno oproščanje. Vendar se pri tem oproščevanju ne bo tako strogo na določene telesne napake gledalo, kakor se to godi pri potrjevanju v stalno vojsko. Večina telesnih napak, zaradi katerih je bil morebiti mladenič v svojem dvajsetem letu pri novačenju zvržen, je taka, da še bode za črnovojnika kljub temu sposoben. In še več! Kdor bi nikakor ne bil sposoben, da bi ga uvrstili med črnovojniške vrste, porabil se bo za prenašanje ranjencev, za pisarniška ali druga taka dela, kakor tudi za prenašanje živeža, ali pa za kopača pri utrdbinah itd. Nesposoben pa je človek tudi za črnovojnika, če ima katero sledečih napak: 1. Prirojena ali pozneje nastala popolna gluhoti na obeh ušesih. 2. Skaljena puntica, ali če je ni na pravem mestu, ali je sploh ni. 3. Slepota na obeh očesih. 4. Grdo pokažen nos, posebno če ovira taisti dihanje ali kazi govorjenje. 5. Zajčja ustnica, ali če so ustnice hudo zaraščene, da človek ne more lahko jesti ali govoriti. 6. Velik krof, vsled katerega človek težko sôpe. 7. Bizgavke na jezičku ali v dušniku. 8. Velika grba v oprsi ali v hrbtišču. 9. Predeljen hrbtanec. 10. Nenaravna zadnjica. 11. Izredna telesna pokveka, pokažena roka ali noga, ali če na nji manjka kakega važnega člena. 12. Zlomljeni in zopet zaceljeni udje telesa, če so vsled tega krajši postali in človeka na delu ovirajo. 13. Zastarani in neozdravljivi izpahi udov, zaraščeni udje, če vsled njih človek ni za delo. 14. Pokažena ali zvita noga. 15. Pritličnost, pokveka na celem telesu. 16. Bramorji, če jih ima človek veliko. 17. Izredno veliki izrastki na telesu, ki so neozdravljivi. 18. Mutasti ljudje.

Na prvi pogled se že vidi, da tukaj manjka še veliko bolezni, katerim je človek podvržen in je vsled tistih popolnô nesposoben za črnovojniško službo. Dotične komisije bodo pa že same na to delale, da se bo sestava nedostatkosti spopolnila.

Za temi pomanjkljivostmi, vsled katerih je človek popolnoma oproščen črnovojniške službe, navedenih je 68 družih, vsled katerih

dotični sicer ni sposoben za službo v orožju, pač pa bode lahko opravljal kako pomožno službo v črni vojski. Ne bomo jih naštevali, kajti preveč bi potrebovali časa in prostora. našim čitateljem bi pa vendar ne pomagali kdo vé, kako, ker bi le malokateri mogel sam na sebi določiti, ali ima katero tistih pomanjkljivosti ali ne. Sicer bo pa vsak sam izvedel pri črnovojniški pregledovalni komisiji, kaj mu manjka.

Manjše nedostatnosti, ki nobenega ne oproščajo, so te-le: pleša, pomanjkanje enega nésa, slabši pogled na levem očesu, če je desno okó pravilno razvito, slabi zobjé, če vsled njih ne trpi život, majhne kile, katere obveza dobro zadržuje, topa noga, če tista ne ovira človeka pri hoji itd.

Ali so ti, ki so se odkupili vojaštva, podvrženi črni vojski ali ne? — Na to vprašanje, ki bo še kje koga zanimalo, v postavi ni nobenega pravega odgovora. V državnem zboru in to v obeh zbornicah zastopali so misel, da, kdor se je od vojakov odkupil, je oproščen tudi od črne vojske. Da se ni nič posebnega v tem oziru ukrenilo, je uzrok prepičlo število odkupljencev, katerih je od leta do leta manj, kakor je to brambovski minister grof Welsersheimb sam priznal. Poslednjič so se mladenči od vojakov leta 1867 odkupovali, pozneje nič več ne. Ker so se pa prav odkupljenci od vseh strani jeli oglašati, da naj se jim vendar naravnost pové, kako je z njimi gledé črne vojske, je vlada njihovi želji ustregla. Vlada je rekla, da so se odkupljenci ob svojem času sicer res odkupili od službovanja v stalni vojski. Ta dobrota se pa nikakor ne razteza tudi na črno vojsko, katere ob času odkupa še ni bilo. Odkupljenci so toraj tudi črni vojski podvrženi, ker so se pa od službovanja v stalni armadi odkupili, ne smejo se nikakor za naméševanje vojakov, ki so v boju padli, v stalni armadi ali pri brambovcih rabiti; temveč le za notranja, za pomožna dela v črni vojski, n. pr. pri zgradbi utrdbin itd. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Detelja in nje setev.

Deteljo sejati ni tako lahko, kakor se semtertje misli, ampak to opravilo je za-nj, ki se na-nj ne izpozna, lahko celo sitno. Kdor tega dela ni vajen, lahko se hudo jezi nad setvijo, ko se mu pokaže izpod prsti. Zakaj? Seme je celo majhno in mogoče, da znaš vsako drugo silje prav sejati, detelja ti pa le ne ugodi, ker se ti prikaže detelja le v kupih, tu je je preveč, tam pa nič ali le malo.

Tudi za nj, ki ve z njo ravnati, še je zmerom težkoča pri setvi, saj se sapa, veter, ki je pihal ob tvojem sejanju, še pozna v rasti. Ta

težava še je večja, kedar ne seješ samo detelje, ampak drugo travo. Že v tem je težava, da si človek zmeša različna semena tako, kakor bo prav za polje.

Njive tudi nimaš koj pri roki ter se ti na poti zmeša lahko seme vse drugače, kakor bo tebi ljubo. Lahko, plevno seme zleze se ti kvišku, težje, okroglo pa se vleže na dno. In še v tem, ko seješ, pade ti težje seme koj iz roke, lažje pa nese sapa drugam, kakor je tvoja volja.

V tem pa se da pomoči, izlasti ako se seje detelja pod žito. Deteljno seme se namreč zmeša med žito, ki leži v škafu namočeno. Detelja se prime v tem žita in se torej z žitom vred vseje. Žito mora se seveda parkrati premešati, tako pa ne bode lahko zrna, na katerem bi ne viselo kako deteljno seme.

Žito se mora pa vsejati, kedar še je mokro, torej ne, ko je že postalo suho. Težko pa to delo ni, kajti iz roke gre ti malo drugače, kakor suho žito.

Kolike koristi da je tako sejanje, tega nam ni treba še dokazovati. Če že druga ne, eno delo si prihranimo, dvakrat nam ni treba iti po njivi gori in doli. To delo je opravljeno v eni poti.

Eno ti v tem pač lahko pride na misel, to, da na tak način pride deteljno seme z žitom vred pregloboko v zemljo ter ne pride, ko kali, na vrh. Ali izkušnja uči, da se tega ni treba bati. Detelja pride v zadostnem številu kvišku in ni treba za tako setev nič več semena, kakor se ga sicer porabi.

Zemlja, to je že resnica, ne sme biti pretežka. Na težki zemlji bi ne kazalo tako sejanje. Kdor pa ima lahko, prhko zemljo — tako, da jo je enkrat prevleči že zadosti, njemu svetujemo, naj poskusi to sejanje.

Sejmovi. Dne 21. marcija v Št. Ilju na Goriškem, pri sv. Barbari v Haložah, pri sv. Jožefu pri Mariboru in v Zibiki, potem na Blanci, v Rogatecu in pri sv. Jederti nad Laškim. Dne 22. marcija v Vitanju. Dne 27. marcija na Podplatu in Teharjih.

Dopisi.

Iz Št. Lenartskega okraja. (Okr. odbor.) Širokoustno je glasilo dr. Aussererja pred kratkim planilo nad novoizvoljenim okr. zastopom Št. Lenartskim, oziroma nad odborom. Mi nočemo razuzdanim črkam slediti, temveč mirno, pa jasno odgovarjati. Videlo se je zopet, da naši „purgarji“ kmete lovijo za časa, dokler bi njihovim željam ustregli; takrat se prilizujejo, znajo (a sicer so hlapci Aussererjevi) slovenski, in celo gospodom duhovnikom se s sladkim obetanjem približujejo, samo da se spolni mera

neizkončne sebičnosti in slavohlepnosti! A drugače je prišlo; naši junaški kmeti spoznali so volka v ovčji koži še pravi trenotek in rešili si častno ime slovenske domovine ter s tem pokazali mejo, do katere še nemška oholost nima pristopa; saj je tako tudi dobro, da se naši vrli nepopačeni kmeti nočejo udati prisiljenemu vodstvu. Kaj ima peščica tukajšnjih kričočev prednosti pred njimi? Menda se večinoma lahko odgovori: „samo z dolgi se preti, in še enkrat z dolgi“. — Ne bomo ostro sodili, ako pišemo, da nasprotniki naši v sili vse prilike v ta namen porabljajo, da svoj cilj dosežejo. Koliko so si prizadevali svojega „odrešenika“ na krmilo spraviti, kaj so vse lepega pripovedovali, kako dobro so pod njegovim načelništvom gospodarili, kaj pripravili (?). — Da je „mir in zasluga“ le trajala do dneva volitvenega, kaže dovolj sedajna razburjenost po dokončanih volilnih borbah. Zdaj, ko so propali, se grozijo, psujejo po duhovnikih in slovenski inteligenciji in lasé si iz same žalosti rujo ter kriče: „Le mi smo dobro gospodarili ali prav za prav jaz vsega zmožni, vse vedoči načelnik, le jaz bi imel edini zaslugo in moč še dalje naprej gospodariti. Glejte, kaj pa se je zdaj zgodilo! Je-li to hvaležnost za ves moj trud (posebno za trud agitacije)?!“ Odvrčajmo se tem kričočem; a dosledno bomo mi v novem zastopu in odboru si stališče branili, pokazati čemo, da nasprotni krič nas ne slepari več; odgovarjali bomo s pridnim delom, brez hvalisanja vršilo se bo delo natanjko, nesebično le v prid naših pridnih volilcev iz celega slovenskega okraja; pustimo tržane kričočé pri njihovi vesti, da vse le sami najboljše umejo! — Na delo tedaj, novi odbor, brani si posebno ti čast; na delo novi zastop! pokaži, da je kmet slovenski se sprebudil in dozorél in da si ume svoje zadeve sam varovati! — Na zadnje še nasprotnikom kličemo: „Ne bode vam več prilika zgubljeno borbo zopet pridobiti, ustanovili bomo si društva, katera nam zagotavljajo narodno srečo tudi še po dvanajstih in 10krat dvanajst letih!! Kmet slovenski, stoj kakor skala. Ti si steber vsega življenja, tedaj porabi sam vse moči za svoj obstanek in narodni napredek!“

Iz Celja. (Nemškutarske spletke.) V seji krajnega šolskega sveta za celjsko okolicu se je stavil nek predlog, ki našim Velikonemcem ni bil po volji. Zato zahteva predsednik krajnega šolsk. sveta, Velikonemec Mravlak, naj prevzame predsedništvo njegov namestnik, pošteti Slovenec g. Glinšek. Ta se ustavlja, češ: saj si ti — predsednik — tukaj; zakaj bi jaz prodsedoval? Oče Mravlak potem sejo sklene. Nekaj dni potem pa prejme Glinšek od „krajnega šolsk. sveta“ ukaz, da mora plačati deset gold. kazni, ker se je odtégnil svoji dolžnosti,